

Смуглякова М. К.

старший викладач кафедри сучасних мов Гуманітарного інституту
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
(Україна, Миколаїв), marina124553@mail.ru

Гресь А. А.

викладач кафедри сучасних мов Гуманітарного інституту Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв),
stasja_g@mail.ru

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ

У статті проаналізовано головні принципи створення інформаційно-комунікаційного освітнього середовища. Приділяється увага впливу інформаційних технологій на сучасну систему освіти. Надаються приклади інформаційних технологій, які широко використовуються у навчальному процесі.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційне середовище, інформаційні технології, інноваційні методи, освіта.

Процес інтеграції України у світовий освітній простір передбачає постійне вдосконалення національної системи освіти, пошук ефективних шляхів підвищення її якості, апробацію та впровадження інноваційних методів викладання, організацію та модернізацію змісту освіти згідно зі світовими тенденціями і вимогами ринку праці.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій у сучасному суспільстві приводить до інформатизації вищої освіти, породжуючи протиріччя між рівнем розвитку інформаційного середовища і якістю підготовки фахівців, між обсягом інформації, що постійно збільшується, і можливостями людини до сприйняття, обробки, засвоєння, передачі і використання її у професійній діяльності.

Мета даної статті розкрити основні напрямки та особливості використання інформаційно-комунікаційного середовища та інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.

Одним із пріоритетних напрямків у сучасній педагогічній науці є наукові дослідження, націлені на впровадження та вивчення впливу інформаційно-комунікаційних технологій на процеси освіти. Теоретико-методологічні засади дослідження різноманітних аспектів використання потенціалу інформаційних технологій в освіті закладено у працях таких вчених як Л. Виготський, А. Єршова, А. Леонт'єв, П. Мерфі, М. Ніксон та інші.

Дослідженню проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у систему вищої освіти, яке також невід'ємно пов'язано з питанням навчання викладачів та науковців новітнім технологіям, присвячені праці В. Бикова, Л. Брескіної, А. Звягіної, М. Жалдак, Н. Морзе, І. Прокопенко М. Пшукової, О. Співаковського та інших. Проблеми підготовки викладачів ВНЗ відображені в законах України «Про освіту», «Про вищу освіту» та Національній доктрині розвитку освіти.

Протиріччя між недостатнім рівнем підготовки викладачів ВНЗ та потребою в цих знаннях з боку ВНЗ можливе лише шляхом цілеспрямованого формування ключових інформаційних компетентностей, підвищення інформаційної культури для їх реалізації в проектуванні інформаційного освітнього середовища. Комплексне використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій сприятиме розвитку творчих та когнітивних здібностей студентів в умовах нерегламентованого навчання, розвиватиме швидкість думки, гнучкість мислення та навичок дивергентного мислення, що сприятиме неоднозначному погляду на речі та наукові проблеми та прийняттю оптимального коректного рішення.

Організація такого інформаційно-насиченого освітнього середовища потребує необхідності використання системності, цілеспрямованості, повноти та зворотного зв'язку. Під таким середовищем також треба розуміти цілеспрямоване створювання такого освітнього оточення, яке б адекватно

відповідало сучасному стану розвитку інформаційних технологій й задовольняло б інформаційним потребам учасників цього освітнього процесу в творчій продуктивній діяльності та завдання інформаційного етапу суспільного розвитку.

На думку В. Єфименко, використання інформаційно-комунікаційних технологій у проектуванні інформаційного середовища вимагає кардинального переосмислення цілей, змісту, форм і методів підготовки викладачів ВНЗ на новому сучасному рівні, що передбачає необхідність дотримання таких головних принципів, як:

- принцип відкритої інформаційної системи;
- принцип організації, самоорганізації і розвитку в узгодженій роботі усіх учасників інформаційно-педагогічного процесу;
- принцип варіативності у розвитку інформаційного середовища;
- принцип інформаційного середовища як сприятливого соціального середовища, яке активізує інтелектуальні, моральні, комунікативні можливості особистості, що забезпечують комфортну інтеграцію в соціумі і культурі.

Сучасні навчальні матеріали орієнтують викладача ВНЗ на використання інноваційних методів навчання та освітніх технологій та принципово змінюють освітнє середовище в бік активного використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Однією з важливих рис інформаційного освітнього середовища є його цілісність, яка забезпечується шляхом розширення інструментарію, закріпленням існуючих зв'язків між диференційованими компонентами середовища та утворенням нових. На думку А. Дріккера «без налагодження постійних зв'язків між найвіддаленішими галузями знань не вдається створити живої картини світу, задіяти асоціативну пам'ять, врахувати особливості і мотиви особистості, посіяти інтерес до різних предметів та явищ навколишнього світу, розвивати потенціал людини».

Згідно дослідженню В. Алексєєва, існує декілька інформаційних технологій, які широко застосовуються в навчальному процесі, а саме:

- SecondLife, яка дозволяє створити особливе інтерактивне навчальне середовище;
- Skype, що надає можливість спілкування з мільйонами людей по всьому світові;
- блог, що має вигляд мережевого щоденника одного або декількох авторів у вигляді журналу;
- HotPotatoes– універсальна програма-оболонка, що дозволяє викладачам самостійно, не вдаючись до допомоги програмістів, створювати інтерактивні тренувально-контролюючі вправи у форматі HTML;
- JQuiz – вікторина-питання з множинним вибором відповіді;
- JClose – заповнення пропусків з можливістю отримання підказки у вигляді першої літери пропущеного слова;
- JMatch – встановлення відповідностей;
- JCross – кросворд;
- JMix – відновлення послідовності;
- Wiki – колекція взаємопов'язаних між собою записів, яка, на думку її творця У. Каннінгема, є «середовищем для швидкої текстової взаємодії», за допомогою якого реалізується радикальна модель колективного гіпертексту з можливістю створення і редагування будь-якого запису кожним з членів мережевого співтовариства. Саме завдяки можливості створення та структурування письмової інформації, ця технологія розглядається як середовище педагогічної взаємодії для створення спільних освітніх ресурсів.

Використання викладачем можливостей цієї технології забезпечує умови для:

- самостійного створення освітніх матеріалів та їх публікацію в мережі;
- доступу до відкритих навчальних веб-ресурсів мережі Інтернету;
- звернення до веб-ресурсів під час аудиторних занять та в позанавчальний час;

- поглиблення знань та удосконалення навичок використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій;
- спільної діяльності в педагогічній спільності;
- спілкування викладача з студентами.

Таким чином, можливим шляхом інтеграції системи освіти у сучасному інформаційному суспільстві – є створення інформаційно-комунікаційного середовища, ефективність якого залежить від того, наскільки свідомою та активною буде в ньому позиція викладача та його здатність до інноваційної діяльності. Комбінація педагогічних інновацій та інформаційно-комунікаційних технологій – умова створення ефективного інформаційно-комунікаційного середовища в навчально-виховному процесі, успіх його використання та педагогічний ефект.

Література і джерела

1. **Алексєєв, В.В.** Створення інтерактивного навчального середовища / Інноваційні технології навчання обдарованої молоді : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 10.12.2013. –Київ. – К : Інститут обдарованої дитини, 2013 –204с.

2. **Балик, Н. Р., Лялик, О. О.** Активне навчання з використанням технологій Веб 2.0 : навч. посіб., Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2009. – 88 с.

References

1. **Aleksieiev V.V.** Stvorennia interaktyvnoho navchalnoho seredovyscha / innovatsiyni tehnolohii navchannia obdarovanoimolodi: materialy Mizhnarodnoinaukovo-praktychnoikonferentsii, 10.12.2013 – Kyiv. –K : Instytut obdarovanoidytyny, 2013 – 204 s.

2. **Balyk N.P., Lialyk O.O.** Aktyvne navchannia z vykorystanniam tekhnolohii Web 2.0 : navch. posib., Ternopil : Navchalnaknyha «Bohdan», 2009. – 88s.

Smyhliakova M. K., Senior Instructor of the Department of Modern Languages, Humanitarian Institute of National University of Shipbuilding after Admiral Makarov (Ukraine, Mykolaiv), marina124553@mail.ru

Hres A. A., Instructor of the Department of Modern Languages, Humanitarian Institute of National University of Shipbuilding after Admiral Makarov (Ukraine, Mykolaiv), stasja_g@mail.ru

Special ways of using information and communication environment in the modern system of education

This paper presents the analysis of the main principles of creating the information and communication environment. The impact of the information technologies on the modern system of education and the examples of the information technologies widely used in the educational process are shown.

Key words: *information and communication environment, information technologies, innovative methods, education.*

Смулякова М. К., старший преподаватель кафедры современных языков Гуманитарного института Национального университета кораблестроения имени адмирала Макарова (Украина, Николаев), marina124553@mail.ru

Гресь А. А., преподаватель кафедры современных языков Гуманитарного института Национального университета кораблестроения имени адмирала Макарова (Украина, Николаев), stasja_g@mail.ru

Особенности использования информационно-коммуникативной среды в современной системе образования

Данная статья представляет анализ основных принципов создания информационно-коммуникационной учебной среды. Уделяется внимание влиянию информационных технологий на современную систему образования. Приводятся примеры информационных технологий, широко используемых в учебном процессе.

Ключевые слова: *информационно-коммуникационная среда, информационные технологии, инновационные методы, образование.*